

Konferencija nuotoliniu būdu

„Atvira Vyriausybė 2022. Įvertinkime būtinus pokyčius“

2020 m. Gegužės 21 d.

Virtualių pokalbių platforma „Microsoft Teams“ bei „Zoom TV“

KONTEKSTAS

Siekdama tapti atviresnė visuomenei ir labiau atitinkanti jos poreikius, 2011 metais Lietuva prisijungė prie Atviros Vyriausybės partnerystės (angl. *Open Government Partnership*) programos, kurią inicijavo JAV ir Brazilija. Tarptautinė iniciatyva, šiuo metu apimanti 79 valstybes bei daugiau nei 20 miestų yra platforma valstybių viešojo valdymo reformų kūrėjams ir diegėjams bendradarbiauti ir keistis gerąja patirtimi.

Lietuva dalyvauja šioje iniciatyvoje drauge su visuomene rengdama ir įgyvendindama dvimečius nacionalinius veiksmų planus, kuriuose nustatomi pagrindiniai šalies įsipareigojimai, atitinkantys DALYVAVIMO, SKAIDRUMO ir ATSKAITOMYBĖS principus.

Šiuo metu Lietuva rengia 2020–2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planą, kurį koordinuoja Vyriausybės kanceliarija.

TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas: Siekdama **stiprinti** atviros Vyriausybės minėtų principų sklaidą ir jų supratimą plačiojoje visuomenėje, taip pat norėdama **pristatyti** 2020 m. kovo 9 d. - balandžio 17 d. įvykusios viešosios konsultacijos dėl visuomenės teiktų pasiūlymų 2020–2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planui (toliau – Viešoji konsultacija) rezultatus ir **aptarti**, kokių pokyčių bus siekiama ateinančiais metais, Vyriausybės kanceliarija organizavo virtualią konferenciją „Atvira Vyriausybė 2022. Įvertinkime būtinus pokyčius“.

Uždaviniai:

- **Supažindinti** konferencijos dalyvius su Atviros Vyriausybės koncepcija ir trimis pagrindiniais OGP principais bei jų taikymo, Lietuvoje ir užsienio valstybėse, pavyzdžiais;
- **Organizuoti** diskusiją, kurioje, su konferencijos dalyviais, būtų aptarti minėtos Viešosios konsultacijos metu iš visuomenės, NVO, verslo, akademinės visuomenės ir įstaigų bei institucijų gauti pasiūlymai rengiamam 2020–2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planui;
- Balsavimo būdu **atrinkti** plėtotinus įsipareigojimus, sudarant TOP 5 pasiūlymų sąrašą, kurie vėliau galėtų būti įtraukti į 2020 – 2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planą.

PROGRAMA

09:00-09:30 El. prisijungimas ir registracija

09:30-09:40 Sveikimo žodis, Gitana Vaškeliienė, projekto „Atviros Vyriausybės iniciatyvos“ vadovė (LRVK)

09:40-09:50 Įvadas į konferenciją, moderatorė Urtė Arūnė Matelytė, „GovTech“ laboratorijos vadovė

09:50-10:20 Pranešimas „Pasimatuokime temperatūrą: Lietuva OGP kontekste“, Rugilė Trumpytė, „Open Government Partnership“ tyrėja

10:20-10:50 Pranešimas „Piliečių asamblėja visuomenės įsitraukimui į sprendimų priėmimą“, Ieva Česnulaitytė, politikos analitikė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO)

10:50-11:05 Pertrauka

11:05-11:35 Pranešimas „Sustainable openness in the Finnish government“ Katju Holkeri, Director of the Governance Policy Unit and Financial Counsellor in the Public Governance Department of the Finnish Ministry of Finance

11:35-12:05 Pranešimas „Atskaitomybė ir gerieji užsienio atvejai OGP veiksmų planuose“, Karolis Granickas, Vyr. programų vadovas organizacijoje „Open Contracting Partnership“

12:05-13:05 Pertrauka

13:05-13:25 Pranešimas „Viešosios konsultacijos „Kaip didinti atvirumą valstybėje“ rezultatų pristatymas“, Erika Kasiliūnaitė, Asmenų aptarnavimo skyriaus patarėja, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

13:25-14:40 Apskritojo stalo diskusijos dėl pasiūlymų 2020-2022 m. Atviros Vyriausybės veiksmų planui

14:40-14:55 Pertrauka

14:55-15:40 Rezultatų pristatymas

15:40-16:10 Rezultatų aptarimo diskusija

16:10-17:00 Konferencijos aptarimas, uždarymas

MODERATORIUS

Urtė Arūnė Matelytė, „GovTech“ laboratorijos vadovė (Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra)

DALYVIAI

Konferencijoje buvo kviečiami dalyvauti: piliečiai, organizacijos, asociacijos, valstybinės institucijos, organizuotos pilietinės visuomenės grupės (bendrijos), socialiniai partneriai, verslo organizacijų atstovai, ekspertai, savivaldybių atstovai. Iš viso dalyvavo 186 dalyviai, kurie atstovavo: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliariją, Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministeriją, Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministeriją, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministeriją, Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministeriją, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministeriją, Lietuvos Respublikos Teisingumo ministeriją, Lietuvos Respublikos Finansų ministeriją, Lietuvos Respublikos Energetikos ministeriją, Lietuvos Respublikos Kultūros ministeriją, Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministeriją, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Atviros Vyriausybės darbo grupės nariai, Atviros Vyriausybės tinklo nariai, NVO organizacijų atstovai, savivaldybių atstovai, piliečiai teikė savo pasiūlymus ir kt. *Dalyvių sąrašas pridedamas priede nr.1*

RENGINIO METODAS IR EIGA

Konferencija vyko nuotoliniu būdu, tiesioginės transliacijos pagalba bei naudojant „Microsoft Teams“ programą. Konferencijos metu buvo pristatyti keturi pranešimai, vienas iš jų vyko anglų kalba. Po ketvirtojo pranešimo konferencijos dalyviai diskutavo 5-iose grupėse. Vėliau buvo pristatyti diskusijų rezultatai ir grupių moderatorių aptarti ir išrinkti pasiūlymai.

RENGINIO REZULTATAI

Renginys prasidėjo „Open Government Partnership“ tyrėjos Rugilės Trumpytės pranešimu: „Pasimatuokime temperatūrą: Lietuva OGP kontekste“. Pranešėja supažindino dalyvius su geraisiais atviros vyriausybės pavyzdžiais pasaulyje. Šalys, kurių pavyzdžiai buvo minimi nebuvo pažangiausios ar populiariausios. Viena iš tokių – Armėnija, kuri sudarė aiškų planą kada ir kaip atvers savo duomenis. Paminėtina, kad Slovakija šiuo metu atveria duomenis apie viešuosius pirkimus, o Jungtinės Amerikos Valstijos dalinasi su visuomene duomenimis apie užsikrėtimą laimo liga.

Anot pranešėjos, Lietuva taip pat yra pasiruošusi atverti valstybės duomenis ir siekti šių gerųjų pavyzdžių. O kalbant apie Lietuvos pažangą šioje srityje paminėtina, tai, kad Lietuvos Respublikos finansų ministerija atvėrė duomenis apie biudžeto paskirstymą, o Vyriausybės Kanceliarija parengė viešųjų konsultacijų metodiką bei praktines jų gaires ir pradėjo rengti viešąsias konsultacijas.

R. Trumpytė savo pranešime taip pat paminėjo, jog vertinant valstybės duomenų atvėrimą, tokių kaip Registrų centro duomenis, būtina skaičiuoti, kiek naudos būtų galima gauti atvėrus duomenis, o ne kiek pinigų būtų prarandama.

Pranešėja pažymėjo, jog didelio susidomėjimo ir sveikinimų Lietuva sulaukė dėl sprendimo viešinti finansinius duomenis, kurie leidžia susipažinti su Lietuvos biudžetu ir jo paskirstymu bei dėl siekio aktyviai organizuoti viešąsias konsultacijas. Vyriausybės kanceliarija atlieka begalę viešųjų konsultacijų, į kurias įtraukia suinteresuotus piliečius ir siekia aukštos viešųjų konsultacijų kokybės.

Antrojo, leivos Česnulaitytės, politikos analitikės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (EBPO) pranešimo „Piliečių asamblėja visuomenės įsitraukimui į sprendimų priėmimą“ metu buvo atkreiptas dėmesys, dėl Piliečių asamblėjų, kaip priemonės, įtraukti

visuomenę į priimamus sprendimus. Pranešimo metu buvo įvardintos šios problemos, kurias gali padėti išspręsti Piliečių asamblėja:

- Korupcija valstybinėse įstaigose;
- Atsidūrimas politinėse aklavietėse;
- Kai reikia vietinių gyventojų patirčių ir nuomonių;
- Trūkstant pasitikėjimo valstybinėmis įstaigomis;
- Sprendžiant sudėtingas problemas;
- Sprendžiant ilgalaikius klausimus;
- Kai politinės pozicijos griežtos ir įsisenėjusios;
- Kai trūksta piliečių atstovavimo politiniuose procesuose.

Pranešimo metu taip pat buvo akcentuota, jog Lietuvai svarbu atverti ne tik Vyriausybines įstaigas, Seimą, Teismus, bet ir kitas valstybės įstaigas. O prie atvirumo prisidėti gali Piliečių asamblėja – tai labai efektyvi demokratinės visuomenės atviro valdymo priemonė, kurią ypatingai sėkmingai išnaudoja Austrija. Šioje šalyje buvo sušaukta Piliečių asamblėja dėl nėštumo nutraukimo. Piliečiai buvo atrinkti atsitiktiniu būdu pagal demografinius rodiklius, tam, kad asamblėjos rezultatai būtų kuo labiau reprezentatyvūs. Asamblėjos nariai, įsigilinę į paminėtą opią temą, diskutavo ir parengė rekomendacijas parlamentui. Parlamentas savo ruožtu paskelbė referendumą ir visi Austrijos piliečiai turėjo teisę išreikšti savo nuomonę.

Trečiajį konferencijos pranešimą „Sustainable openness in the Finnish government“ skaitė Katju Holkeri – finansų patarėja Suomijos finansų ministerijoje bei Valdymo politikos skyriaus direktorė. K. Holkeri pranešimo metu kalbėjo apie aštuonis pagrindinius žingsnius, kurie Suomijai padeda kurti atvirą vyriausybę:

1. „Paprastai“ ir aiškiai pateikta vyriausybės institucijų kalba;
2. Galimybė valstybės valdyme dalyvauti visiems norintiems bei žmonių skatinimas;
3. Atviros procedūros;
4. Vyriausybės aktyvumas bei iniciatyvumas;
5. Atviri duomenys;
6. Efektyvi dvipusė komunikacija transliuojant lengvai suprantamas žinutes apie paslaugas ir reformas;
7. Pasitikėjimo Vyriausybe ir valstybės įstaigomis kūrimas;
8. Vyriausybė - inicijuojanti ir įgalinanti šiuos procesus.

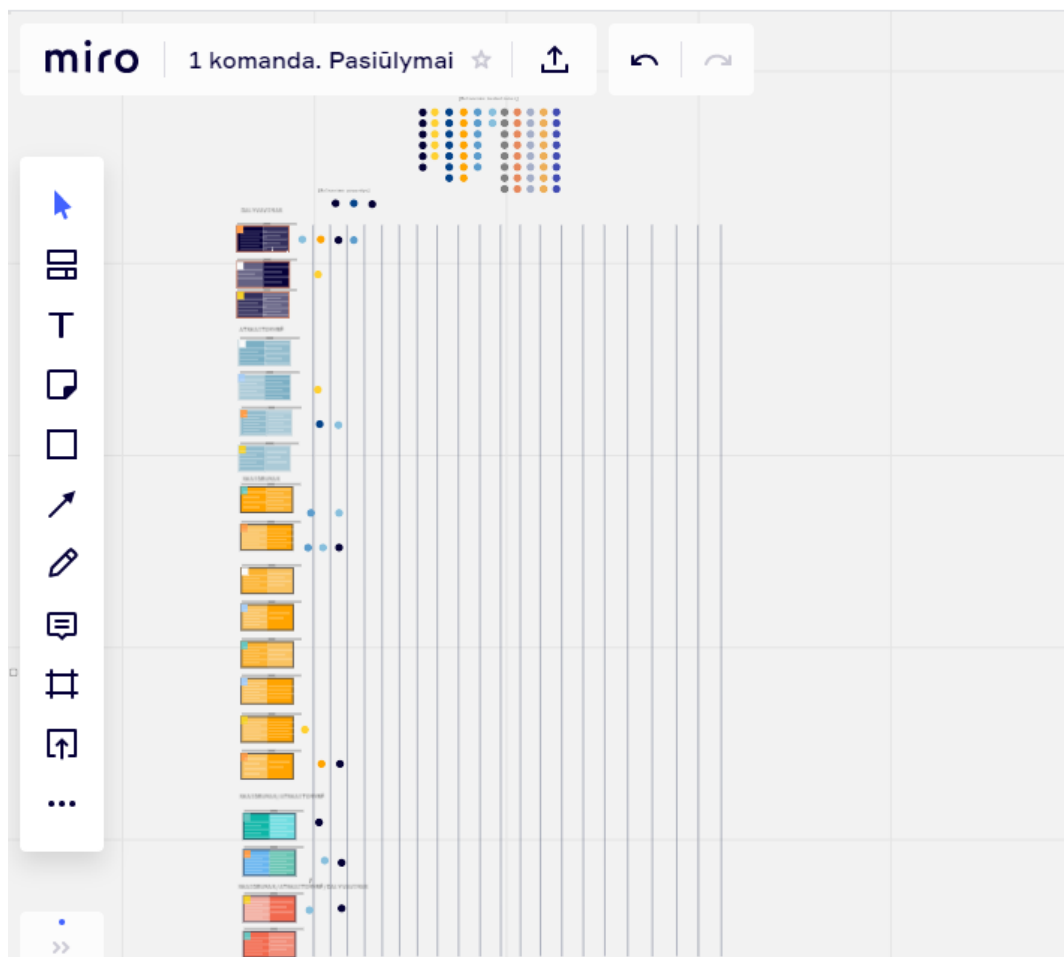
Ketvirtojo konferencijos pranešimo metu, Karolis Granickas, Vyr. programų vadovas organizacijoje „Open Contracting Partnership“ supažindino dalyvius su „Atskaitomybės ir gerųjų užsienio atvejų OGP veiksmų planuose“ tema. Pranešėjas ypatingai akcentavo valdžios ir visuomenės pasitikėjimo faktoriaus svarbą. Pasak Karolio Granicko, pasitikėjimo kūrimas yra visų demokratijų atviro valdymo pagrindas. Taip pat pristatymo metu, didelis dėmesys buvo skirtas viešųjų pirkimų skaidrumo ir atvirais duomenimis grįstų inovacijų taikymui.

Pranešėjas išsakė kelis patarimus, kaip galima skatinti visuomenės pasitikėjimą valdžia:

- Užtikrinti greitą reagavimą į piliečių pastabas;
- Užtikrinti surinktų duomenų ir informacijos panaudojimą politikos formavime;
- Sukurti aiškią duomenų teikimo ir pakartotinio panaudojimo politiką;
- Teikti viešas periodines ataskaitas dėl teikiamų duomenų kokybės, apimties ir dažnumo;

Konferencijos antroje dalyje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Asmenų aptarnavimo skyriaus patarėja Erika Kasiliūnaitė trumpai supažindino dalyvius su minėtos Viešosios konsultacijos rezultatais.

Toliau vyko interaktyvios diskusijos, kurių metu atsitiktiniu būdu buvo sudarytos penkios komandos po 4-7 žmones. Diskusijų dalyviai diskutavo apie visuomenės ir institucijų pasiūlytas idėjas 2020 – 2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planui ir balsuodami atrinko toliau plėtotinas idėjas bei sudarė TOP idėjų sąrašą. Kiekviena grupė turėjo po moderatorių. Diskusija vyko pasitelkus išmaniąsias technologijas, platformoje www.miro.com sukurtas interaktyvias lentas. Kiekvienoje interaktyvioje lentoje buvo išdėstytos iš visuomenės atstovų gautos, pagal OGP principus suskirstytos problemos ir pasiūlymai joms spręsti.

Pasiūlymai, kurie buvo pateikti renginio dalyviams:

👁️ Situacija/Problema
📄 1 Pasiūlymas
🎯 Principas

<p>NVO aktyvumo stoka dalyvaujant viešojo valdymo sprendimų priėmimo dėl informacijos sklaidos ir žinių stygiaus kaip įsitraukti į teisinius procesus, susijusius su viešojo valdymo sprendimų priėmimu.</p>	<p>NVO pasiūlymas. Po viešo teisės aktų projektų paskelbimo teisės aktų informacinėje sistemoje nedelsiant apie tai informuoti NVO, veikiančias srityse, kurias įtakos numatomas teisinis reguliavimas. Įtraukti NVO atstovus į įvairių darbo grupių, komisijų sudėtį. Tai sudarytų galimybes didinti NVO įgalinimą viešojo valdymo sektoriuje.</p>	<p>Dalyvavimas.</p>
--	---	----------------------------

👁️ Situacija/Problema
📄 2 Pasiūlymas
🎯 Principas

<p>Nevykdomas LRV nutarimas „Dėl sprendimų projektų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Vykdyti minėtą nutarimą – atlikti poveikio vertinimą ir vertinimus skelbti Atviros Vyriausybės tinklalapyje.</p>	<p>Dalyvavimas.</p>
--	--	----------------------------

 Situacija/Problema 3 Pasiūlymas Principas

<p>Siekiant mažinti poveikį klimato kaitai ir užtikrinant tvarią valstybės raidą, viešojo sektoriaus institucijų priimami sprendimai privalo turėti minimalų, mažinantį ir atstatantį poveikį aplinkai. Viešojo sektoriaus institucijos turėtų tausoti bei skatinti savo socialinius partnerius tausoti gamtos išteklius ir prisidėti prie energijos vartojimo efektyvumo.</p>	<p>Įstaigos pasiūlymas. Įpareigoti visas valstybės institucijas matuoti pastatų, automobilių ūkio CO2 ekvivalentą ir siekti jį mažinti. Įtraukti visuomenę į priemonių CO2 mažinimui kūrimą.</p>	<p>Dalyvavimas.</p>
--	--	----------------------------

 Situacija/Problema 4 Pasiūlymas Principas

<p>Savivaldos darbuotojų motyvacijos, kompetencijos, jaunų darbuotojų stoka, politinio pasitikėjimo tarnautojų kadencijų neribojimas.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Didinti atlyginimus savivaldoje dirbantiems asmenims, apmokėti už kelionę į darbą ir taikyti kitus motyvavimo įrankius, siekiant pritraukti daugiau darbuotojų iš kitų miestų, prioritetą teikiant jaunimui.</p>	<p>Atskaitomybė.</p>
--	---	-----------------------------

 Situacija/Problema 5 Pasiūlymas Principas

<p>Žiniasklaidoje teikiama informacija vėluoja, yra netiksli, o jos pateikimas, gavimas ir valdymas yra labai svarbūs. Visuomenei svarbu gauti laiku ir tikrą informaciją, Vyriausybei -skleisti tikrą informaciją, žiniasklaidai - turėti aukštus patikimumo reitingus.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Informaciją apie įvykius teikti nuosekliai. Tai leistų išvengti neteisingos informacijos sklaidos, sustiprintų visuomenės pasitikėjimą bei motyvuotų būti aktyviems, pateikiant klausimus, pastabas, komentarus.</p>	<p>Atskaitomybė.</p>
---	---	-----------------------------

 Situacija/Problema 6 Pasiūlymas Principas

<p>Seniūnijų neveiklumas, įstatymų nesilaikymas, nekonfidencialios informacijos slėpimas, viešųjų ir privačių interesų konfliktai, pilietinių iniciatyvų blokavimas, informacijos apie seniūnaičių sueigų organizavimą trūkumas. Gyventojai nepatenkinti seniūnijų ir seniūnaičių veikla.</p>	<p>Piliečių grupės pasiūlymas. Skaidrinti savivaldybių bei seniūnijų veiklą: privalomai daryti savivaldybių komitetų, seniūnaičių sueigų, susitikimų su gyventojais video įrašus ir juos viešinti, kaip tą daro Seimo komitetai. Skelbti gyventojams aktualią informaciją, sudaryti jiems galimybes išsakyti savo nuomonę ir teikti pasiūlymus.</p>	<p>Atskaitomybė.</p>
---	--	----------------------

 Situacija/Problema 7 Pasiūlymas Principas

<p>Sudėtinga ir neaiški mokesčių, pajamų ir pan. deklaravimo sistema.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Perdaryti vmi.lt elektroninių paslaugų svetainę taip, kad ji būtų parašyta aiškia paprasta kalba, būtų draugiška vartotojui, kad nereikėtų išklausyti seminarų, kad viskas būtų paprasta, logiška ir lengvai suprantama.</p>	<p>Atskaitomybė.</p>
---	---	----------------------

 Situacija/Problema 8 Pasiūlymas Principas

<p>Ministerijos skelbia konkursus, skirtus finansuoti NVO idėjų įgyvendinimui. Atskirų ministerijos konkursų organizavimo sistemos yra skirtingos, nėra aiškaus konkursų skelbimo grafiko. Trūksta informacijos viešinimo, ko pasėkoje NVO negali aktyviau įsitraukti.</p>	<p>NVO pasiūlymas. Visiems nacionalinės paramos NVO konkursams skelbti sukurti arba panaudoti vieną informacinę platformą.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
--	---	--------------------

 Situacija/Problema
  9 Pasiūlymas
  Principas

<p>Lietuva atsilieka nuo ES šalių pagal duomenų prieinamumą, kokybę ir panaudojimą. Nemažai duomenų dar nėra pateikiami atviru duomenų formatu arba apskritai yra neprieinami. Šių duomenų poreikis yra didelis, jais besinaudojantys asmenys nepatenkinti jų prieinamumu, ypačiai kalbant apie galutinių naudos gavėjų duomenis.</p>	<p>Įstaigos/OGP DG nario pasiūlymas. Atverti galutinių naudos gavėjų registrą atviru duomenų formatu. Registras prisidėtų prie didesnio skaidrumo ir valstybės institucijų atskaitingumo, mažintų korupcijos riziką šalyje, skatintų piliečių įsitraukimą, ragintų įmones elgtis atsakingai ir atskaitingai padėtų suprasti, kur iš tikrųjų keliauja kiekvieno iš mūsų pinigai ir kt.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
--	--	---------------------------

 Situacija/Problema
  10 Pasiūlymas
  Principas

<p>Viešojo sektoriaus pirkimai ir paslaugos yra vertinami tik pinigine išraiška, trūksta informacijos apie įsigytų prekių ir paslaugų naudą visuomenei.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Sukurti interneto svetainę, kurioje visi gaunantys biudžeto išmokas, fiksuotų išlaidas t. y. įsigytus daiktus arba paslaugas, ir kaip jos prisidėjo prie bendro gyventojų, valstybės gėrio, sprendžiant valstybėje iškilusias problemas.</p> <p><small>Siūloma sujungti su 17 pasiūlymu.</small></p>	<p>Skaidrumas.</p>
--	---	---------------------------

 Situacija/Problema
  11 Pasiūlymas
  Principas

<p>Nėra informacijos apie viešojo sektoriaus darbuotojus.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Sukurti Dokumentų rinkinių portale duomenų apie viešojo sektoriaus darbuotojus rinkinį: kiekis, pokytis kas metus, įstaigų kiekis, darbo užmokestis, kokias viešąsias ar administracines paslaugas teikia ir kokia jų kaina (sukūrimo ir palaikymo), kiek jomis pasinaudota kartų.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
--	---	---------------------------

👁️ Situacija/Problema 12 Pasiūlymas 🎯 Principas

<p>Nepateikiama informacija apie Privalomąjį sveikatos draudimą (PSD).</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Per Dokumentų rinkinių portalą pateikti duomenis, kaip naudojami PSD pinigai: ligos, miestai, regionai, ligoninės, vaistai ir jų gamintojai, kompensuojamų vaistų duomenys, kiti juridiniai asmenys gaunantys lėšas iš PSD, kiek pinigų sukaupta, kiek įdedama per mėnesį ir kt. Duomenis atnaujinant kas mėnesį.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
---	---	---------------------------

👁️ Situacija/Problema 13 Pasiūlymas 🎯 Principas

<p>Nėra bendro Vilniaus atliekų sistemos administratoriaus veiklos bei rezultatų vaizdo. Trūksta visų konteinerių žemėlapiu su kiekvieno konteinerio informacija.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Teikti informaciją apie konteinerius: numeris, išvežimo grafikas, kiek ir kurie butai/namai yra priskirti prie konkretaus konteinerio, koks atliekų kiekis buvo išmestas konkrečiame konteineryje. Pagal šią informaciją kas mėnesį generuoti atliktų darbų ataskaitas - kaip pavyksta siekti įmonės tikslų/optimizuoti konteinerių tinklą, mažinti atliekų/konteinerių kiekį ir sąskaitas už atliekas.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
---	---	---------------------------

👁️ Situacija/Problema 14 Pasiūlymas 🎯 Principas

<p>Duomenų neatitikimai ir jų dubliavimas Valstybinio miškų kadastrė, Valstybinio saugomų teritorijų kadastrė, Saugomų rūšių informacinė sistemoje, Registrų Centro Nekilnojamo turto kadastrė ir registre ir kt. to (pvz.: fiksuojami skirtingi duomenys toms pat valdoms, duomenų bazės tarpusavyje nesuderintos).</p>	<p>Piliečio/OGP tinklo nario pasiūlymas. Atverti žemės ir miško savininkams bei valdytojams duomenis apie jų valdas ir juose esančius duomenis apie jas, jiems taikomus apribojimus ir pan., kurie registruojami ir laikomi šiuo metu skirtinguose ir tarpusavyje nesuderinamuose registruose bei kadastruose.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
---	---	---------------------------

 Situacija/Problema 15 Pasiūlymas Principas

<p>Atvirų duomenų, skirtų Lietuvos švietimo įstaigoms trūkumas.</p>	<p>Įstaigos pasiūlymas. Sukurti atvirus duomenis (angl. open data) visoms Lietuvos švietimo įstaigoms.</p>	<p>Skaidrumas.</p>
---	---	---------------------------

 Situacija/Problema 16 Pasiūlymas Principas

<p>Ilgai teikiamų paslaugų terminai, neefektyviai naudojami laiko, žmogiškieji ištekliai, administracinė našta įstaigoms, gavusioms nagrinėti skundus/prašymus ne pagal kompetenciją, teikiamų paslaugų rezultatais nepatenkinti piliečiai.</p>	<p>Įstaigos pasiūlymas. Automatizuoti viešojo sektoriaus institucijų sprendimus dėl skundų, prašymų nagrinėjimo proceso centralizavimo, pasitelkiant robotinį procesų automatizavimą (RPA).</p>	<p>Skaidrumas. Atskaitomybė.</p>
---	--	---

 Situacija/Problema 17 Pasiūlymas Principas

<p>Apie 12% Lietuvos BVP išleidžiama viešiesiems pirkimams, bet nėra supratimo, ar šie pinigai yra išleidžiami našiai, efektyviai ir ar jie atneša pakankamą pridėtinę vertę. Šiuo metu, centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema skelbia itin ribotos apimties duomenis apie planuojamus ar jau įvykusius viešųjų pirkimų konkursus. Visuomenė neturi prieigos prie standartizuotų ir struktūruotų atvirų duomenų apie viešuosius pirkimus Lietuvoje.</p>	<p>Piliečio pasiūlymas. Sukurti struktūruotų ir standartizuotų duomenų architektūrą (įrankius), kuri leistų surinkti duomenis apie buvusių, esamus ir būsimus pirkimus viešuosius pirkimus ir juos viešinti tarptautinių organizacijų ir ES rekomenduojamu atvirų duomenų standartu, kuris užtikrina aukštą viešinamų duomenų kokybę, struktūros ir panaudojamumo standartą.</p>	<p>Skaidrumas. Atskaitomybė</p>
--	--	--

Situacija/Problema

18 Pasiūlymas

Principas

Klientų poreikių identifikavimo trūkumas viešojo sektoriaus institucijose.	Įstaigų pasiūlymas. Įpareigoti viešojo sektoriaus institucijas taikyti vienodą klientų patirties valdymo standartą ir susieti su organizacijos strateginiais ir/ar metiniais tikslais. Rekomenduotina taikyti NPS (Net Promoter Score). Ši metodika taikoma privačiame sektoriuje, kas užtikrina palyginamumą ir galimybę adaptuoti gerąsias praktikas viešajame sektoriuje.	Skaidrumas. Atskaitomybė. Dalyvavimas.
--	--	--

Situacija/Problema

19 Pasiūlymas

Principas

Visuomenei trūksta žinių bei informacijos apie šalies mokesčių aplinką, mokesčių naudą, VMI veiklą bei galimybių pateikti savo idėjas VMI veiklos tobulinimui.	Įstaigos pasiūlymas. Sukurti skiltį jaunimui VMI interneto svetainėje, kur būtų talpinama švietėjiška informacija mokiniams ir jaunimui. Čia būtų galimybė parašyti laišką VMI, pakviesti VMI specialistą į mokyklą, universitetą praveisti mokymus mokesčiais klausimais, užsiregistruoti ekskursijai į VMI, pateikti atsiliepimą dėl VMI veiklos, pasiūlymus.	Skaidrumas. Dalyvavimas. Atskaitomybė.
--	---	--

Grupių moderatoriai pristatė kiekvieną iš pasiūlymų ir dalyviai buvo pakviesti juos aptarti bei interaktyvioje lentoje balsuoti už jų nuomone, tinkamiausius pasiūlymus. Kiekvienam dalyviui buvo skirti 5 balsai (burbuliukai), kuriuos jie turėjo galimybę skirti pasirinktiems pasiūlymams reitinguoti. Moderatoriai diskusijos metu kvietė dalyvius mąstyti kritiškai ir argumentuoti savo pasirinkimą. Po interaktyvių diskusijų darbo grupėse visi buvo pakviesti grįžti į bendrą virtualų diskusijos kambarį, kur moderatoriai pristatė daugiausiai balsų surinkusius pasiūlymus.

Interaktyviose lentose daugiausia balsų surinkę pasiūlymai:

18 balsų. 9 pasiūlymas: Įstaigos/ OGP DG nario pasiūlymas. Atverti galutinių naudos gavėjų registrą atvirų duomenų formatu. Registras prisidėtų prie didesnio skaidrumo ir valstybės institucijų atskaitingumo, mažintų korupcijos riziką šalyje, skatintų piliečių įsitraukimą ragintų įmones elgtis atsakingai ir atskaitingai padėtų suprasti, kur iš tikrųjų keliauja kiekvieno iš mūsų pinigai ir kt.

14 balsų. 17 pasiūlymas: Piliečio pasiūlymas. Sukurti struktūruotą ir standartizuotą duomenų architektūrą (įrankius), kuri leistų surinkti duomenis apie buvusius, esamus ir būsimus pirkimus viešuosius pirkimus ir juos viešinti tarptautinių organizacijų ir ES rekomenduojamu atvirų duomenų standartu, kuris užtikrina aukštą viešinamų duomenų kokybę, struktūros ir panaudojamumo standartą.

11 balsų. 1 pasiūlymas: NVO pasiūlymas. Po viešo teisės aktų projektų paskelbimo teisės aktų informacinėje sistemoje nedelsiant apie tai informuoti NVO, veikiančias srityse, kurias įtakos numatomas teisinis reguliavimas. Įtraukti NVO atstovus į įvairių darbo grupių, komisijų sudėtį. Tai sudarytų galimybes didinti NVO įgalinimą viešojo valdymo sektoriuje.

6 balsai. 8 pasiūlymas: NVO pasiūlymas. Visiems nacionalinės paramos NVO konkursams skelbti sukurti arba panaudoti vieną informacinę platformą.

5 balsai. 2 pasiūlymas: Piliečio pasiūlymas. Vykdyti nutarimą „Dėl sprendimų projektų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ – atlikti poveikio vertinimą ir vertinimus skelbti Vyriausybės kanceliarijos interneto svetainėje.

Aptariant rezultatus buvo diskutuojama, jog vienas iš svarbiausių objektų yra duomenų atvėrimas piliečiams. Šiuo metu dalis duomenų jau yra atverta, tačiau jie nėra integruoti bei pritaikyti patogiam bei greitam naudojimui. Todėl, anot diskusijos dalyvių, labai svarbu sukurti aiškius nurodymus institucijoms, kaip valstybinės institucijos ir įstaigos turėtų teikti duomenis, kas kiek laiko reikėtų juos atnaujinti bei kaip užtikrinti patogų ir patrauklų atvirų duomenų naudojimą tiek verslui, tiek piliečiams. Vieningai sutarta, jog trūksta informacijos, kaip naudotis atvirais duomenis, kaip tiksliai rasti tai, kas yra aktualu piliečiams bei verslui. Todėl institucijoms rekomenduojama pateikti kuo daugiau informacijos, instrukcijų, kaip tinkamai naudotis atvirais duomenis ir piliečiams suteikti kuo daugiau grįžtamojo ryšio būtent atvirų duomenų tematika.

Taip pat aptartas ir Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, kuris yra ypatingai svarbus atveriant duomenis. Tam taip pat turėtų būti numatytos rekomendacijos, kaip šviesti visuomenę bei viešojo sektoriaus atstovus dirbančius šioje srityje. Diskusijos metu pasiūlytas renginys ar atvira diskusija BDAR tema, kurie padėtų išgryninti atvirų duomenų sampratą BDAR kontekste.

Galiausiai pažymėtina, kad diskusijų metu buvo gautas vienas **naujas pasiūlymas dėl Piliečių asamblėjos** steigimo, kuriai buvo vieningai pritarta vienoje iš diskusijų grupių. Pažymėtina, kad Piliečių asamblėjos pirmoji tema galėtų būti – „Kaip Lietuva gyvens po COVID'19?“.

APIBENDRINI -MAS

Konferencijos metu išsamiai pristatyta atviros Vyriausybės koncepcija bei trys OGP principai: Dalyvavimas, Skaidrumas ir Atskaitomybė. Dalyviai aktyviai domėjosi pranešimų turiniu, ypatingai piliečių asamblėjos bei duomenų atvėrimo aspektais.

Tai patvirtina ir antrojoje konferencijos dalyje vykusios interaktyvios diskusijos rezultatai, kurios metu daugiausiai dėmesio sulaukė pasiūlymai, atspindintys paminėtus aspektus.

Pirmojoje dalyje skaityti pranešimai padėjo diskusijos dalyviams lengviau suprasti Atviros Vyriausybės bei jos veikloje taikomų principų svarbą, antroje dalyje diskutuojant padėjo priimti argumentais ir asmenine nuomone grįstus sprendimus dėl pasiūlymų, kurie būtų tinkamiausi įtraukti į 2020-2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planą.

TOLIMESNI ŽINGSNIAI

Konferencijos metu atrinkti pasiūlymai/idėjos bus pristatyti Atviros Vyriausybės (OGP) tarpinstitucinei darbo grupei ir Atviros Vyriausybės (OGP) tinklui, kurie bus įvertinti ekspertinėse kūrybinėse dirbtuvėse ir pritaikyti rengiant 2020 – 2022 m. Atviros Vyriausybės partnerystės veiksmų planą.

KONTAKTINIS ASMUO

Erika Kasiliūnaitė | Asmenų aptarnavimo skyriaus patarėja, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, +370 706 61802 | erika.kasiliunaite@lrv.lt